

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodicals Division
Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by
The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXVI

Price 20 c.

Chicago, Ill. — Pirmdienis, Monday, June 11, 1979

Nr. 134

NIKARAGVOJ SUPA NACIONALINE GVARDIJA

POPIEŽIUS JONAS PAULIUS II PRIMINĖ LIETUVĄ MILLJONINĖMS MINIOMS

Popežius Jonas Paulius II, lankdamasis Lenkijoje, savo kalbose stipriai parėmė žmogaus teisių reikalą, pabrėždamas, kad šių dienų pasaulyje visi turi būti laisvi. Specialiai pažymėjo, kad jis neužmirš Lietuvos. Pirmą kartą už geležinės uždangos prieš milijonus žmonių pabrėžtos Lietuvos teisės.

Tai turi ypatingos reikšmės ir todėl Amerikos Lietuvių Taryba labai prašo lietuvius skubiai siųsti į Vatikaną padėkos telegramas ar laiškus Popežiui Jonui Pauliui II, kad savo istorinėje kelionėje iškėlė lietuvių tautos reikalus.

Telegramos tekstas gali būti: His Holiness Pope John Paul II, Vatican City, Italy. Grateful for mentioning Lithuania in speeches in Poland. Tai trumpiausias tekstas, galimas siųsti night letter būdu.

Laiškuose (ar ir telegramose) gali būti rašoma:

1. Our sincere gratitude for reminding of the rights of Lithuania in your statements made in Poland.

2. Thank you for your courage to raise the question of the rights of Lithuania for the first time behind the Iron Curtain.

STASYS LOZORAITIS
ALTOS ĮSTAIGOJE

Atvykęs į Cricagą Lietuvos atstovai prie Vatikano Stasys Lozoraitis, Jr., aplankė Amerikos Lietuvių Tarybos būstinę, čia turėjo progos pasikalbėti su ALTOS pirmininku dr. K. Sidlausku, vicepirm. T. Blinstrubiu, gen. sek. kun. A. Stašiu, kun. J. Prunskiu. Su Vatikano atstovu padarytas pasikalbėjimas vėliau buvo išspausdintas spaudoje.

RESPUBLIKONŲ
ATSTOVAI ALTOJE

Lietuvių Respublikonų Federacija išsirinko naują valdybą: pirm. Anatolijus Milūnas, vicepirmininkai: Eugenijus Ziurys, dr. Jonas Genys ir Jonas Talandis, sekr. Kazimieras G. Oksas, išdininkas Aleksas Jankūnas. Į Amerikos Lietuvių Tarybą respublikonai paskyrė A. Milūną, dr. Joną Genį ir J. Talandį, kuris yra taipgi paskirtas į ALTOS valdybą.

DU VYSKUPAI LIETUVIŲ KONGRESE

Vysk. Vincentas Brizgys ir vysk. Antanas Deksnys, reziduojantys Europoje, pažadėjo dalyvauti Lietuvių kongrese, kurį Amerikos Lietuvių Taryba šaukia spalio 13-14 dienomis Clevelande, Hollenden House viešbutyje.

KALENDORĖLIS

Birželio 11: Rozelina, Barnabas, Aluona, Vaiva, Dainius, Gaudvainis.

Saulė teka 5:15, leidžiasi 8:24.

Oras šiltas, drėgnas, li.

tyje. Abudu išseivijos lietuvių vyskupai turės progos prabilti ir susirinkusius delegatus.
(ALTOS informacija)

Iranas pagrobė
tuščius bankus

TEHERANAS, Iranas. — Praeitą penktadienį Irano valdžia nusavino beveik tuščius bankus. Nuo mulos Chomeini sugrįžimo į Iraną, gyventojai pradėjo traukti savo santaupas iš Irano bankų. Visi stengėsi savo santaupas perversi į tarptautinius bankus, kad jų santaupos nežūtų.

Prezidentas Carteris prieš 3 mėnesius prašė naują vyriausybę sutvarkyti Amerikai priklausančias skolas, bet iki šio meto šis reikalas nesutvarkytas. Mula Chomeini jau susaudo dvi milijonus finansininkus, kurie negalėjo partizanų vadui duoti prašomos paskolos. Paskutiniiais dvi mėnesiais prie bankų stovėjo ilgiausios eilės žmonių, kurie visą laiką ėmė iš bankų ten laikytas savo santaupas.

Gamins naujus
atomo ginklus

WASHINGTON, D.C. — Prezidentas Carteris Vienoje rengiasi supažindinti Brežnevą su naujos rūšies atomo ginklais. Skirtumas tarp dabartinių ir planuojamų raketų bus tas, kad jos galės veikti įvairiomis kryptimis. Prezidentas yra pasiryžęs skirti 30 milijonų dolerių šiai įvairaus skridimo raketai.

Prezidentas Carteris keliais atvejais siūlė rusams sumažinti atomo ginklų gamybą, bet Brežnevas nesutikęs. Dabar Brežnevas pamatys, kokius ginklus gaminsis amerikiečiai. Jis gali pakelti savo nuomonę ir prašyti prez. Carterį negaminti naujos rūšies atominio ginklų, bet Brežnevas pats turi pasižadėti negaminti tiek daug atominio ginklų. Brežnevas nori turėti daugiau pinigų gamybai, tai jis turi priimti Carterio pasiūlymą ir sumažinti atominio ginklų gamybą.

Vienoje gali nieko nepasirašyti arba gali pasirašyti visai kitokia sutartį, negu paruoštas naujos sutarties projektas.

— Washingtono mieste, New Jersey valstijoje, cirko leopardas mirtinai sukančiojo penkių metų amžiaus berniuką.

— Aviacijos specialistai išklauzė "juodoj dežėj" įrašytas visų trijų DC-10 lėktuvo lakūnų kalbas. Šiomis dienomis bandys nustatyti nelaimės priežastį.

— Vokiečiai turi apmokytus specialius vilkinius šunis lėktuvų teroristams pulti.

Birželio mėnesį rusai pradėjo vežti lietuvius į šiaurę, į prievartos stovyklas. Vienus nužudė pakeliu į Sibirą, o kitus žudė Lietuvoje. Paveiksle matom rusų čekistų nužudytą Panevėžio ligoninės gydytoją dr. Zemgulį.

POPIEŽIUS MELDĖSI DIDŽIAUSIAME LENKIJOS VALSTYBINIAME ŪKYJE

IZRAELIS APSAUDE PALESTINIEČIŲ
CENTRUS LIBANO PASIENYJE

KROKUVA, Lenkija. — Popežius Jonas Paulius II penktadienį turėjo melstis dideliame Lenkijos vienuolyne, kur yra apsigyvenęs didokas skaičius buvusių Lenkijos karių ir inteligentų, bet paskutiniu momentu pakeitė savo planus. Vietoj kalnuose esančio vienuolyno, jis nuvyko į "Nowy Swiat" ir ten atlaikė pamaldas.

Prieš 17 metų jo valdomoje Krokuvos arkivyskupijoje valtimis, didžiulę kolchozą. Tas valdiškas kolchozas vadinasi "Nowy Swiat".

Popežius, būdamas Krokuvos vyskupu, pradėjo statyti bažnyčią Nowy Swiat žemės ūkio centre. Visų komunistų nutebimui, tuometinis Krokuvos vyskupas "Naujojo Pasaulio" centre pastatė bažnyčią iš aukų, to paties valdiško centro tarnautojų sudėtų.

Popežius, vietoj vienuolyno, nuvyko į "Nowy Swiat" bažnyčią ir ten pasakė patį reikšmingiausią pamokslą Lenkijoje. Jis kalbėjo apie sąžinės laisvę ir pagrindines žmogaus teises, apie kurias prezidentas Carteris prabilo savo inauguracijos kalboje ir apie kurias jis primena ne tik pavergtų kraštų gyventojams, bet ir aukštiesiems komunistinių valdžių pareigūnams.

"Nowy Swiat" kolonijos gyventojai, tvarką patį didžiausią Lenkijos valdišką kolchozą, prisiminė popežius Joną Paulių Antrąjį, kai jis buvo Krokuvos arkivyskupu, ir norėjo palyginti jo skelbiamas mintis popežiaus pareigose. Niekada "Nowy Swiat" bažnyčioje nebuvo tiek daug žmonių ir niekad toks aukštas dvasiškas nedavė pavertimams Lenkijos gyventojams tiek daug dvasinio peno, kiek davė popežiaus pasakytą

žodžiai naujoje lenkų komunistų įsteigtoje kolonijoje. Pamokslas buvo atidžiai išklausytas, o kolonijos gyventojai ramiai išsiskyrė, linkędami popežiui sveikatos ir energijos.

VIŠEJIMAS LENKIOJE
GALI UŽSITESTI

Popežius Jonas Paulius II turėjo išskristi iš Lenkijos birželio 11 dieną, pirmadienį, bet dabar jis aiškiai mato, kad turės savo vizitą užžėsti dar bent dieną ir dviem. Popežius noris išsikabinti su Edvardu Gierėku. Ko Gierėkas prašys iš popežiaus tuo tarpu dar nežinia, bet visiems aišku, kad popežiaus vizitas paliko nepaprastai gilų įspūdį lenkų tarpe. Gierėkui ir visai Rusijai reikalinga ekonominė laisvojo pasaulio pagalba.

Apšaudė Libano
palestiniečius

BEIRUTAS, Libanas. — Izraelio artilerija labai smarkiai apšaudė palestiniečių karo centrus Libano pakraščiuose. Pranešimai sako, kad apšaudymo metu buvo nužudyti trys palestiniečiai ir sužeisti šeši. Kiek palestiniečių buvusių karo tarnyboje, nukentėjo, tuo tarpu dar nepranešta. Izraelio vyriausybės pranešimas patvirtina žinią, kad Izraelis apšaudė palestiniečius. Apšaudymas bus tęsiamas, kol palestiniečiai sustabdys bombų sprogdinimus Izraelyje ar Izraelio okupuose srityse.

Be to, gautos žinios sako, kad Izraelis laiko karo jėgas, išvežtas iš Šnaus pusiasalio, veža į Libano pasienį. Vieni daliniai siunčiami į Sirijos ir Libano pasienį, kaip Sirija, taip ir Libanas bijo, kad bet kurią dieną Izraelio karo jėgos gali įsiveržti į Libaną ir sumti visus Libano

esanti palestiniečius. Dabartiniai metu Libano esančios Sirijos karo jėgos negalėtų pasipriešinti karui prieš Izraelio jėgas.

Popežius draugo
Amerikos lenkus

VARŠUVA, Lenkija. — Į Lenkiją suvažiuo didokas skaičius Amerikos lenkų popežiaus pasitikti. Kiekviename didesniame Lenkijos mieste, kur buvo suktas atvykęs popežius, buvo grupė Amerikos lenkų. Jie skyrėsi nuo Lenkijos lenkų, nešdami amerikietišką plakatą.

Baigdamas savo kelionę, popežius padėjo amerikiečiams filmavusiems jo keliones po Lenkiją ir įrašiusiems jo kalbas. Jis patarė Amerikos lenkams niekad neužmiršti, kad jie yra lenkai, ir kad lenkų tauta yra paveldėjusi didelį istorinį palikimą.

Dabartinis popežius prieš kelis metus buvo Amerikoje ir susipažino su daugeliu Amerikos itakingų lenkų.

— Ugandos ūkininkai parodė britų pilietės Dora Block kapą Jambusoje. Ji buvo išimta iš ligoninės, išvesta į laukus ir nužudyta pagal Idi Amino įsakymą. Diktatorius, keršydamas už žydų kelių išlaisvinimą, įsakė 70 metų moteriškę nužudyti.

— 6 gabiausiai Chicago mokiniai laimėjo \$1000 stipendijas kolegijoms baigti.

— Las Vegas, Nebr., posėdžiaujantieji laikraščiu leidėjai konstatavo, kad kiekvienais metais spaudos laisvė vis stipriau varžoma.

— Kanados advokatas Joe Clark mokėjo trumpai ir aiškiai formuluoti kalbas ir rezolucijas, todėl ir tapo konservatorių partijos premjeras. Ilgas kalbas sakiusieji politikai premjero pareigas pralaimėjo. Jauniems politikams nepatinka ilgos kalbos.

LEONO PROVINCIOJE LIEJASI KRAUJAS DIENĄ IR NAKTĮ

SOMOZA NESITIKI LAIMėti, JEI KARO
VEIKSMAI NEBUS SUSTABDYTI

MANAGUA, Nikaragva.

Penktadienio popietį Nikaragvos nacionalinė gvardija, sutraukusi kelis tankus, aviaciją ir kanuoles, puolė du Leono provincijos miestelius, planuodama duoti sukilėliams mirtiną smūgį ir priversti juos pasiduoti, bet nacionalinei gvardijai nepasisekė. Pats prezidentas Somoza atvyko į kovos lauką, bet tuojau įsitikino, kad ši karta nacionalinė gvardija taip lengvai nepajėgs išmūsti maistinių.

Nikaragvos nacionalinė gvardija buvo sutraukta į Estelį, kad galėtų duoti mirtiną smūgį visai šiaurės. Dalinai jiems pavyko, vyriausybė paskubėjo pasigirti, bet dabar aiškėja, kad susirėmimai buvo nacionalinės gvardijos jėgomis sutraukti į Estelį, kad maistininkai galėtų įsitvirtinti pietuose ir valstybės vakaruose. Po trijų dienų smarkesnių susirėmimų, maistininkai užėmė visą Leono provinciją. Nacionalinė gvardija penktadienį puolė Gracia ir Muñoz miestelius. Maistininkų žvalgai pasirodė Managuos priemiesčiuose, sukeldami didelę paniką vyriausybės sluoksniuose. Maistininkai naudoja kalnų kelius ir arklus, o karo medžiagą veža sunkvežimiais Granados ir Masajos srityse. Masajos srities operacija nepavyko. Maistininkai įleido nacionalinės gvardijos karių su visais ginklais ir amunicija, o vėliau pradėjo juos naikinti. Visą naktį ėjo kruvini mušiai. Nacionalinės gvardijos vadovybė nustatė, kad turi reikalo ne su paprastais maistininkais, galinčiais varžyti tik šautuvus, bet su patyrusiais kariais. Labiausiai juos nustebo labai drąsus tanku naikinimas. Puolikai prisileidžia tanką iki kelių žingsnių, o vėliau jį padega. Maistininkai žino jautrias tanko vietas ir pajėgia padegti gazolino atsargas ir nulažyti sraigtus. Kovon mesti ir be tankų likę gvardijos kariai jaučiasi bejėgiais ir kelia rankas aukštyn.

Masajoje rankas iškėlus nacionalinė gvardija nebuvo sunaikinta, kaip tai buvo Estelį, bet leista jai pačiai pranešti štabui, kad nelaisvėn paimtieji nežudomi. Kartu pataria nežudyti nelaisvėn paimtų sukilėlių.

Truputį kitokie reikalai prie Granados. Nacionalinė gvardija tikėjosi išmūsti sukilėlius iš Granados. Jai pavyko užimti dalį apylinkės ir įsibrauti į miestą, bet maistininkai pastoję kelią. Buvo sugadinti du tankai, o gliau veržtis nėra amunicijos. Vyriausybė turėtų atvežti karo medžiagos, bet keliai pavojingi.

Partizanai turi taiklius šautuvus, kuriais sustabdo automobilius. Vienur nukauna šoferius, o kitur sugadina padangas arba motorus.

Apskaičiuojama, kad šiomis dienomis Nikaragvos kova su

Muzorewa nepatenkintas prezidentu Carteriu

SALISBURY, Zimbabvė. — Naujasis Zimbabvės-Rodocijos premjeras Abel Muzorewa labai nepatenkintas prezidento Carterio pareiškimu apie paskutinius rinkimus Zimbabvės valstijoje ir apie prezidento nenorą atšaukti sankcijas.

Rinkimų duomenys rodo, kad didoka Rodocijos gyventojų dalis rinkimuose nedalyvavo, nes jiems neleista savo pozicijas išdėstyti. Muzorewa tikėjosi prekybos lengvatų ir ekonominės paramos, bet prezidentas Carteris, negavęs užtikrinimo iš naujos vyriausybės, nesirengia panaikinti veikiančių JAV prekybos sankcijų.

Potvynis Kansas mieste

Prakiurę debesys penktadienį nusiaute potvyniais visą Didžiųjų Lygumų pietinį galą, kur ypač nukentėjo Kansas miestas. Liūtimis išpylus šešis colius vandens, Walnut upė, išėjusi iš savo krantų, pastatė pavojų Kansas miestą ir visiškai izoliavo El Dorado, kur padarytame dviejų kvadratinų mylių ežere policija laiveliais ir valtimis gelbsti žmones, nukeldami juos nuo namų stogų ir iš medžių. Kansas mieste pernai šiuo pačiu metu panašiam potvyniui žuvo 24 žmonės.

— Kongreso atstovai planuoja pasikelti algas 7%.

— Irano bankai jau buvo tušti, jų nevertėjo suvalstybinti, sako finansininkai.

— Hongkongas planuoja apsitverti stipria tvora, kad tremtiniai negalėtų įvažiuoti.

— Venecuelos prezidentas įsakė padidinti naftos ir degalų gamybą 18%.

— Čekai katalikai praše leisti jiems įvažiuoti į Lenkiją ir pamatyti popežius, bet lenkų valdžia jų neįsileido.

Somozos diktatorius bus išspėsta. Iki šiol nacionalinė gvardija negalėjo ginti Somozos galią, bet dabar reikalai sunkėja. Sumažinus dvi ekspedicijas, paruoštas į Masają ir Granadą, vargu bus jėgų sustabdyti maistininkus prie Managuos.

Vyrauja įsitikinimas, kad maistininkai gavo didelę paramą iš Kosta Rikos vyriausybės ir Panamos vyriausybės galvos Omar Torrijos. Maistininkai naudoja pačius naujausius Amerikos šautuvus ir rankines granatas. Atrodo, kad ginklų gaudė iš Panamos. Jie buvo duoti Panamos karo jėgomis kanalų ginti, jeigu plaukimas kanalu būtų sustabdytas.

KRISTIJONO DONELAČIO MOKYKLA

Š.m. birželio 2 d. įvyko Kristijono Donelačio mokyklos mokinių mokslo užbaigimo iškilnės.

Iškilnės pradėjo ir vykusios pravedė mokinė Vida Kazlauskaitė. Įnešamos Amerikos, Lietuvos ir šios mokyklos vėliavos. Giedama Amerikos ir Lietuvos himnai.

M. B. D. D. Bindokienė pasveikino svečius, atstovus ir svečius bei mokinių tėvelius.

Mokytojai iškviė į sceną mokinius, kurie pasižymėjo savo rašiniiais bei poezija. Dovanas — po knygą ir lietuvišką vėliavėlę gavo mokiniai iš pradinės mokyklos už eilėraščius: Renata Ramanauskaitė, Lina Šliažaitė, Dana Didžbalytė, Darius Šilas ir Rasa Buntinaite; už rašinius — Paulius Bindokas, Irena Vaičiulytė, Edvardas Kirvaitis, Vida Brazaitytė ir Paulius Rūbas.

Aukštesnį mokyklą, gavo dovanų už eilėraščius: Ramona Steponavičiūtė, Lina Didžbalytė, Lora Vasiliauskaitė, Judita Sasnauskaitė, Dalia Sabaliauskaitė, Rita Stukaitė, Lina Vieraitytė, Dalia Polikaitytė, Indrė Antanaitytė, Loreta Deveikytė ir Vida Didžbalytė; už rašinius — Audrius Polikaitis, Rūta Stropūtė, Arūnas Tamulaitis, Marija Pabedinskaitė, Alvyda Eitutytė, Nelda Žiliūtė, Darius Polikaitis ir Daina Antanaitytė; už piešinius — Rūta Stukaitė, Lina Didžbalytė, Lora Vasiliauskaitė ir Regina Krutulytė.

Dalyvaujant mokytojams ir švietimo vald. pirmininkui Broniui Juodeliui, buvo įteikta pradžios mokyklą baigusiems pažymėjimai. Juos gavo šie mokiniai: Blyskis Arvydas, Brazdžiūnaitė Kristina, Buntinaite Rasa, Cibas Saulius, Didžbalytė Irena, Eriugis Andrius, Gudis Sigita, Kirvaitis Romas, Maleiškaitė Dalia, Paulikas Tomas, šias išleistuves tenka jai praves-

Renata Ramanauskaitė, Reklaitis Povilas, Saulis Vytautas, Stankus Andrius, Sturonaitė Beatrice, Vaičiulytė Irena, Valaitis Andrius ir Vilaitė Alida. Dalyvaujant mokytojams ir Lietuvos generalinei konsulei Juzei Daužvardienei, įteikti aukštesniąją mokyklą baigusiems diplomai-pažymėjimai. Šiais metais 13 laidą baigė šie mokiniai: Antanaitytė Daina, Bakaitytė Rima, Gruodytė Dina, Gvildytė Audrė, Juzenaitė Lisa, Kazlauskaitė Vida, Kerelytė Daina, Končius Arvydas, Krutulytė Regina, Laurušonis Linas, Meilius Alius, Pabedinskas Andrius, Patraitė Rūta, Pavilionis Ritas, Polikaitis Darius, Rapšytė Ramona, Savickas Jonas, Seibutytė Vida, Vailokaitytė Angelika, Valaitis Tomas, Valaitytė Rasa, Vieraitytė Lina, Zubrickas Edvardas ir Žygas Edmundas.

Visų mokinių vardu mokytojas dėkojo mokiniams Darius Polikaitis ir pasižadėjo visur ir visuomet likti lietuviams.

Vice direktorius Jonas Bagdonas palinkėjo baigusiems mokyklą sėkmės gyvenime ir prašė likti ištikimais Lietuvos stūnimis bei dukromis.

SVEIKINIMAI

Sveikino Lietuvos gen. konsulė Julė Daužvardienė, Tėviškos parapijos klebonas Ansas Trakis, švietimo valdybos pirmininkas Bronius Juodelis, iš Australijos viešnia Aldona Čiurlionytė-Noršienė, Tėvų komiteto pirmininkas Jonas Variakojis ir raštu vyskupas Vincentas Briugys. Visi linkėjo mokyklai didžiausios sėkmės, o baigusiems mokyklą likti gerai lietuviams ir įsijungti į Lietuvos laisvės atgavimo kovotojų eiles.

Danutė Bindokienė, padėkojusi visiems atsilankusiems ir sveikinusiems, pastebėjo, kad šias išleistuves tenka jai praves-

Kristijono Donelačio mokyklos vaidintojų grupė.

ti, nes mokyklos direktorius Julius Širka, dėl žmonos motinos mirties, negalėjo dalyvauti.

MENINĖ DALIS

Tautinį šokį Sukčių šoko VI sk. mokiniai. Blezingėlė Aukštesniosios mokyklos mokinės. Pradinės mokyklos mokiniai tikrai energingai sudainavo dainą "Norėčiau aš keliauti, Aukštesniosios mokyklos mokiniai — "Dainuojanti jaunystė" ir visi mokyklos dainą "Su mokslu į rytojų".

Meninės dalies programą paruošė mokytojai Violeta Atkinson, Audra Aleknaite, Vida Kazlauskaitė ir Vytautas Gutauskas. Akordeonu pritarė: Irena Končiūtė, Arūnas Polikaitis ir Darius Polikaitis.

Be to, biuletenyje rašoma, kad tradicinės aštuntųjų išleistuvės įvyks sekmadienį, birželio 3 d. Cicero Žuvautojų ir medžiotojų klubo vasarvietėje, netoli Antioch, Ill. Dar praneša, kad netrukamai per vasaros atostogas aukštesniosios mokyklos mokiniams vyks trečiadieniais Jauni

EUROPA JUNGiasi IR POLITIŠKAI

Tai įvyks š.m. birželio 7 ir 10 dienomis, kada bus išrinktas Europos parlamentas.

Kaip Europos valstybinio gyvenimo stebėtojams yra žinoma, per beveik tris paskutinius dešimtmečius kalbų ir joms realizuoti įvairių pastangų, Europos devynios valstybės: Belgija, Danija, Didž. Britanija, Ispanija, Italija, Luksemburgas, Olandija, Prancūzija ir V. Vokietija apsigynę ūkiškai. Tai buvo lyg įvadas į realizavimą nuo seno kursavusios idejos, pagal kurią Europos valstybės turi iš daugelį buvusių priešų pasidaryti gerai kaimynais.

Sudarydamos ūkišką junginį, jos pralenkė ūkiškai visas kitas valstybes pasaulyje, panaikino didžiulias užtvanas, skyrusias viena nuo kitos, ir pan. Bet, kad įvykdžius pilną susijungimą, mo centre 7 val. vakaro lietuvių kalbos pamokos. Plėšėnį informaciją galės suiekti Jonas Jasaitis, tel. HE 4-2165.

Šiems ir kitiems metams išrinktas Tėvų komitetas: pirm. Alė Steponavičienė, vicepirmin. Birutė Sasnauskienė, išdėminkas Antanas Jarūnas, išdėminkas Birutė Pabedinskienė, sekretorė Zita Deveikienė, korespondentė Jūratė Norvilienė, parengimų reikalams Ramunė, Bačkauskienė ir Dan Šlenienė, parengimų vadovė Rugilė Šlapkauskienė, ūkio reikalams — Edvardas Eriugis ir Jonas Maleiška, padėjėjas Aleksas Pocius. Didelės sėkmės šiai mokyklai!

Stasys Juškenas

Europos, susijungimas sudarys jos tokį istorinį įvykį, kuriam daug kas netikėjo dar ir iki dabar, nors pati ideja buvo vienaip ar kitaip nuo seno puoselėjama. Nugalėtos net šimtmečius brangintos tautinės ambisijos, kurių dėlei kildavo antigonizmas vienu prieš kitus ir kt.

Iš minėtų pradininkų susijungimui Europos stipriausia ūkiškai ir pastoviausia politiška yra V. Vokietija. Ji yra daugiausia padariusi ir Europos susijungimui. Todėl šio susijungimo priešai yra ne vien patys priešai, bet jie nuteikina priešą ir kitas valstybes. Kaip pirmine pirmiausia naudoja buvusią hitlerinę diktatūrą su jos žiaurumais, nors būvę didieji naciai bei nežmoniskumų kaltininkai yra vienaip ar kitaip nubauti karo sąjungininkų taip vadnamo Nurnbergo teismo, ir sąvųjų teismų. Kad liečia pastaruosius, tai kaip kurie iš jų dar ir šiandien turi nebaigtų bylų. Be to, vis sunkėja su kaltumo įrodymais ir pasitaiko išiešini- mų. Todėl ir tokie sprendimai panaudojami propagandai prieš V. Vokietiją, nors jos teismai sprendžia bylas ne pagal kieno nors įsakymus iš šalies, bet pirmiausia pagal atitinkamus įstatymus, kaip kad daroma ir kituose demokratinėse kraštuose. Bendrai imant, V. Vokietijos

teismų sprendimai yra labai objektyvūs tiek civilinėse bylose, tiek ir baudžiamose. Tas pats pasakytina ir apie taip vadinamas nacių bylas. Todėl darymi priekaištai teismams dėl sprendimų pastarose bylose tylaikytina vien priekaištautojų bloga valia, nukreipta prieš V. Vokietijos vokiečius.

Atrodo, bene pirmiausia vokiečių žeminimui pagamintas ir filmas "Holocaust".

Bet nežiūrėti į viską, pradėtas Europos sujungimas įvyks. Tiesa, anos devynios valstybės nėra dar visa Europa, nes daug buvusių laisvų Europos tautų bei valstybių yra paglemžtos bolševizmo bei komunizmo, bet pradžia didelė. Dabar labai svarbu, kaip ir rašydama "Tėviškos Žiburiams" minėjau, kad į parlamentą patektų politikai, kuriems tikrai rūpi vieninga, laisva ir demokratiškai besitvarkanti Europa. Tada gal pasiektų dar išsiskirti nuo raudonosios tironijos ne vien šiu metu esančioms laisvoms valstybėms Europoje, bet palengvėtų išsilaisvinimas jau nešančioms šitą tironiją. Gi neša ją ne vien buvusios laisvos tautos Europoje, bet ir siekusios arba tebesiekiančios laisvo gyvenimo.

J. Kairys

— Brežnevas yra pasiruošęs daryti visas nuolaidas, kad tik sutartis būtų pasirašyta.

TAUTINĖS KAPINĖS

(Iš prof. dr. P. Joniko "Kalbos dalykai")

Dažnai vietinėje spaudoje skaitome, kad toks ir toks lietuvis laidojamas ar palaidotas Čikagoje. Tautiškos kapinės. Čia jau svetimu įpročiu vartojame priesagą -iška(s). Mūsų tautinės kapinės vartotume norėdami daugiau nusakyti panašumą, plg. vienuoliški (tokie kaip vienuolių) drabužiai, vokiškas šautuvas.

Kalbamajam reikalui geriausiai tinka -inis rūšinei kapinių ypatybei pabrėžti, kaip kad sakoma pvz. dievinė (t. y. Dievo) malda (Nesselmanno žodynas), tautiniai reikalai, laikraščiai. Tad sakytina tautinės kapinės, tautiniai kapai, o tikriniu vardu rašytina ir didžiosiomis raidėmis: Tautinės Kapinės.

Majorė Byrne pakėlė namų kainas

CHICAGO. — Miesto majorė Jean Byrne paskelbė naujas federalines taisykles, leidžiančias naujus (public housing) apartamentinius butus su 3 miegamaisiais kainuoti iki \$77,962. Chicago Darbo Federacijos prezidentui William A. Lee asistuojant, majorė Byrne pasakė, kad tas pakeitimas (kiek galima išleisti statant naujus butus) žada 1,000 naujų darbų Chicagoje.

LIETUVIŲ DIENA WHITE SOX PARKE

ŠEŠTADIENIS — Š.M. BIRŽELIO 23 D.
PROGRAMOS PRADŽIA 12:30 VAL. POPIET

1. Darius Girėnas ir Don Varnas postai įneša vėliavas. Didžiulė Lietuvos vėliava įneša skantai.
2. Įvažiuoja papuoštas vežimas "Lithuania" su Ažuolo Stelmoko orkestru.
3. Įgyjuoja aštuonios tautiškų šokėjų grupės. Vadovauja Faustas Strolia ir Nijolė Pupienė.
4. Solistas Algirdas Brazis dainuoja lietuvišką dainą.
5. Solistė Nelė Paulauskaitė dainuoja antrą lietuvišką dainą.
6. Šokėjai šoks "Malūną" ir "Vėdarą".
7. Nelė Paulauskaitė giedos Lietuvos himną, visiems pritariant. Algirdas Brazis giedos Amerikos himną.
8. Pakviestas lietuvis, garbės svečias, išmeta pirmą beisbolę. Su radijo pranešėju bus Kazė Brazdžionytė.

Autobusai išvažiuoja nuo Dariaus-Girėno salės 11 valandą. Dėl rezervacijų šaukite LA 3-8484. Kelionė \$2. Bilietus įsigykite iš anksto Sox parke. Klauskite lietuvių vietos.

Bus išdalinta penki tūkstančiai "Labas" sagių. Jas išdalins tautiniai drabužiais apsirengusios lietuvaitės.

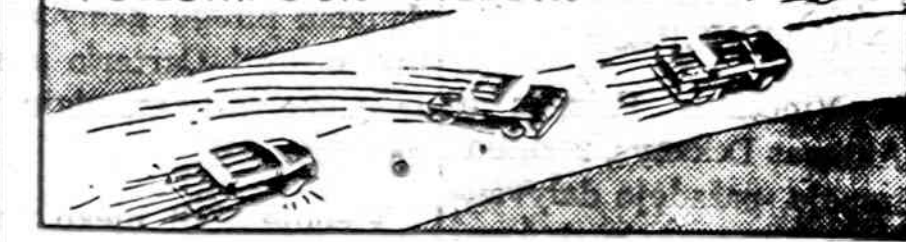
Dėl platesnės informacijos skambinkite Vincei Samaškai, darbe: 925-1200 Ext. 234, namie: 521-4558.

For your headache get extra strength and safety, too.

Anacin® has extra strength. More strength than any regular headache tablet. And Anacin combines that strength with safety. Like all leading headache tablets, Anacin starts with a pain reliever recognized safe. Extra strength with safety. That's common sense. That's Anacin.

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES...

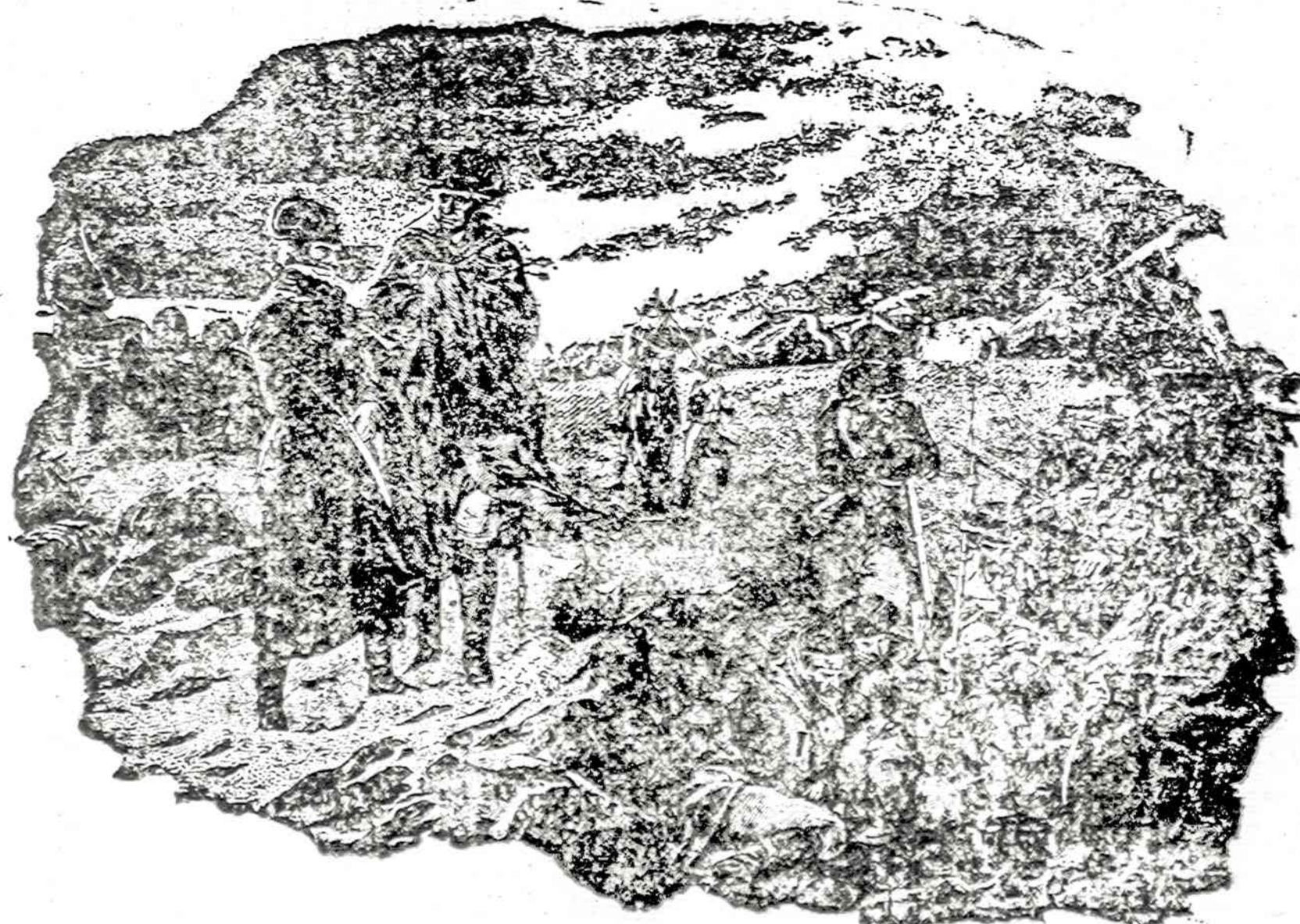
YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY...

IF YOU DRIVE AT THE MINIMUM SPEED STAY IN THE RIGHT LANE.

Cold war.

It was bad enough we had to fight the British for our freedom. But on top of that, we had to fight the weather, too.

Because winter at Valley Forge meant snow, ice, and freezing temperatures. All serious enemies to a makeshift army without proper clothing, not nearly enough food, and short on ammunition.

It was an army long on courage, but short on money.

And then the money came. Some \$27,000,000 from the pockets of new Americans.

That's how people took stock

In America back then, and you know how hard they turned out.

Nowadays, people are still helping America stay strong and self-sufficient. And they're helping themselves to safe, dependable savings. By taking stock in America with the Payroll Savings Plan.

Take stock in America.

And watch as the value increases.

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/4% per year

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 7 1/2%

Paid and Compounded Quarterly

INSURED

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANADAKS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon-Tue, Fri. 9-5 Thurs. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANADAKS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon-Tue, Fri. 9-5 Thurs. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

SALT SUTARTYS IR KAS TOLIAU?

Dauguma amerikiečių ir ypačiai laisvojo pasaulio politikai bei strategai numato, kad SALT II sutartis yra Amerikos nuolaidų ir pasidavimo simboliu.

(Tęsinys)

Be abejojimo, vertinant SALT sutarties išsivystymo eigą bei procesą, tenka pripažinti, jogei strateginių ginklų reikalavimai ir nepabaigiamos derybos yra rimtų diplomatinės pastangos išdava. Jų tikslas jei nepanaikinti, tai bent sumažinti iki minimumo pasaulio dvejų galybių tarpusavio įtampą; tai pastangos, kurios pažįstamos ir jaučiamos, ypač pavergtų tautų, detentės vardu. Kaip žinia, pačios detentės siekis — jei nesiskaito su detentė, jos tikslas visiška panaikinti, tai bent žymiai sumažinti esantį tarp Jungtinių Amerikos Valstybių ir Sovietų Sąjungos antagonizmą ir visas priešingybes, pakeisti tai nauja draugystės dvasia, aukščiausio laipsnio pakanta, tolerancija, išprusinto ir civilizuoto žmogaus elgesiu.

Tokios politikos gimdytojų be abejonės tenka laikyti buvusį JAV valstybės sekretorių Kissingerį, prezidento Niksono ir prez. Fordo „viešpatavimo“ laikais. Per tai prez. Niksonas SALT I sutartį laikė pagrindiniu detentės akmeniu, o prez. Carteris dabartinę SALT II sutartį — centriniu detentės įrankiu. Todėl SALT sutartys reikia vertinti rimtai, bet ne tušiomis frazėmis, kritikos neišlaikant. Čia pasakysiu, kaip kad daro sutarčių šalininkai. Kiekviena sutarčių analizė, jų vertinimas, turėtų atsižvelgti į Amerikos ir viso pasaulio saugumą, bet ne vien tik į antraščių reikšmę, kaip ir įtampą ir antagonizmą bei priešingybes. Pirmumui reikia suteikti tikros, bet ne ko-

munistiškai susuktos detentės tikslus.

Tie, kurie reikalauja, kad sutartis patvirtintų SALT II sutartį, remdamiesi detentės reikalingumu bei jos ateitimi, neatsižvelgiant į pavergtų tautų naikinimą, kankinamų žmonių skausmą, pakisa senatui ir višioms žmonėms mintį, jogei nėra reikalo jaudintis dėl Sovietų Sąjungos veiksmų, nežiūrint kaip stipriai sovietai pažėdžia ir net pasiskaito su detentė, jos tikslais, kankindami pavergtas tautas, verždamiesi į Afriką, Aziją ir į kitur pasaulyje. Anot jų — tikslas pateisina priemones, pateisina viską. Betgi dauguma amerikiečių ir laisvojo pasaulio sutarčių vertintojai pasisako ir numato, kad sutarties SALT II pasirašymas ir patvirtinimas būtų ne tik labai pavojingas veiksmas, bet kartu ir neprotingas, būtent:

- 1) — SALT II sutartimi bus surinktos JAV rankos ir todėl vis daugiau ir daugiau silpnės ne tik Amerika, bet ir visas pasaulis iki užgožimo, tuo pastatant žmonių nuogą prieš Sovietų Sąjungos ginklų persvarą, prieš sovietų šantažą.
- 2) — Sutarties nevykdymas bei jų lauzymas iš sovietų pusės neįmanoma tikrinti ir sukti satelitais nei kitomis sekulio priemonėmis.
- 3) — Sutartis silpnina ir net nuima apsaugos skėtį nuo Amerikos sąjungininkų, ypač nuo NATO organizacijos Europoje.
- 4) — Sutartis SALT II Amerikos draugų ir taipogi jos prie-

šų visame pasaulyje laikoma silpnybės simboliu, netekimu valdys patiemis gintis ir ginti laisvąjį pasaulį prieš vis didėjančią Sovietų Sąjungos grėsmę.

5) — Sutartis pakeis neigiamai ne tik JAV apsigynimo padėtį, bet ir visą užsienio politiką ateityje.

6) — Amerikos visuomenė patvirtinta SALT II sutarties kas tuos žymiai daugiau negu ją atmetus.

Išvada:

Atsižvelgiant, kad Sovietų Sąjunga lauko ir nesilaiko pasirašytų sutarčių, kad Sovietų Sąjunga nėra atsisakiusi tikslu užvaldyti ir sukommunistinti prievarčios būdu viso pasaulio žmoniją, kad ji to siekia iki dantų apsiginkluodama, kad visos SALT sutartys ir detentė kartu

IT'S AMAZING!

Mūsų spaudoje

PRIES RAŠANT REIKIA
PYKTĮ NUMALINTI

Draugo vedamųjų rašytojas b. kv. negali rašyti be pykčio ir be pagiežos kaip kuriems savo tautiečiams, jų organizacijoms ir net sąjungininkams, ypač Amerikai ir jos valdžiai. Vienus besąlyginiai girdamas, o kitus besąlyginiai peikdamas jis skaldo lietuvių visuomenę.

Dirvos 22 nr. vieno skiltyje „Iš kitos pusės“ aprašo vieną tokį vedamąjį:

Kartais skaitai ir netiko savo akimis. Taip man atsitiko žvilgtelėjus į b. kv. vedamąjį gegužės 16 d. DRAUGE. St. užvardintas „Kietas riešutas — politinių kalinių išdavimas“.

„Oficialiai skelbiama, kad penki Sovietų disidentai buvo atiduoti mainais už... du šnipus. Tačiau vokiečių spaudoje (Der Spiegel, nr. 19, 1979 m.) nurodo, kad ištiesių šuo esąs pakas tas“ ne vien minėtoje vietoje — daugiau kur nors kitur.“

Iš tolimosnio b. kv. teksto išeiina, kad kaina, kurią JAV sumokėjo už penkis disidentus buvo Jacksono ir Vaniko „draudimo“ nuėmimas dėl kurio sovietai būtų netekę 4,9 bil. dol. sumos. „Atrodo, — aiškina b. kv. — kad dabar JAV-bės ją sovietams sumokėjo.“

Skaičiau ta Spiegelio Nr., bet tokie išvadų nepriešau, todėl ji dar kartą peržiūrėjau ir turiu konstatuoti, kad turime ne tik dvi bendruomenes, bet ir dvejopą vokiečių kalbos supratimą.

ENERGY WISE

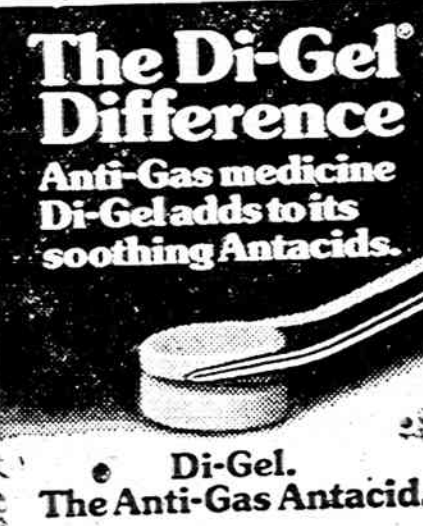
VYSKUPAS PAUL MARCINKUS —
POPIEŽIAUS SAUGUMO ŠEFAS

BARBARISKAS LENKŲ BOR PASIRODYMAS

CHICAGO. — Lenku dienraštis Dzienn. Związkowy korespondencijoje iš Čechochovos birželio 7 d. laidojo aprašą „Nemalonų incidentą Čechochovoje“, kaip popiežiui iš Jana Guro vienuolyno važiuojant į katedrą bruktis Valdzios Apsaugos Biuro (BOR) agentai keletą kartų smogė kunigui, kuris imetė gėlių puokštę popiežiaus automobilį, apkūle ir kelis kartus apstumdė UPI fotografa Mal Langdoną ir prancūzų fotografa Oliviera Rebo'ta. „Newsweek“ fotografa ir kelis jaunuolius, kurie bėgo šalia popiežiaus automobilio. Sunkvežimyje važiuoję fotografa, kurie visa tai aiškiai matė, tvirtina, kad iš minios ne mažiausios provokacijos nebuvo.

Daleiskim, kad popiežius galėjo tų incidentų nepastebėti, bet popiežiui įėjus į katedrą, beregint jis buvo saugumo agentų tirštai apsupty. Į tai reagavo pamoksle; taikydamas marksistams, pažymėjo: „Kaip gera būtų mums Lenkijoje, jei lygiai krikščionys, kaip ir marksistai, nebijotų būti nekonformistais ir žinotų kaip gyvenime priimti riziką. Lenkijos ateitis priklauso nuo to, kiek daug bus žmonių, tinkamai subrendusių, kad galėtų būti nekonformistais“.

Strateginė atomo ginklų sutartis (SALT II) galios tik vienerius metus.

K. Petrokaitis

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RUPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

Turime po kelias
RETAS KNYGAS1. P. I. Kušnerio PIETRYČIO PABALTIJO ETNINĖ
PRAEITIS

Kieti viršeliai, 214 psl. \$10.30

2. V. Biržiškos SENOVĖS LIETUVIŠKŲ KNYGŲ
ISTORIJA, I ir II dalis.

Minkšti viršeliai \$10.00

3. A. Ambrosės CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA.

Minkšti viršeliai \$15.00

4. J. Laukio ORAKULAS. 414 psl.

Minkšti viršeliai \$10.00

Čekį reikia išrašyti:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St.

Chicago, Ill., 60608

Pridėti dolerį pašto išlaidoms.

NAUJIENU
PIKNIKAS

ŠEŠTADIENI, LIEPOS 28 d.

WOSNIAKO SODE

2530 BLUE ISLAND AVENUE

(26-ta gatvė, vienas blokas į rytus nuo S. Western Avenue)

Bus skanių užkandžių ir įvairiausių gėrimų.

Visi lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti į pikniką.

Rėmėjams bus paskirstytos gausios, vertingos dovanos.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6106

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of December 1, 1977 Subscription Rates:	
In Chicago \$33.00 per year, \$18.00 per six months, \$10.00 per 3 months. In other USA localities \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$9.00 per three months. Canada \$33.00 per year; other countries \$34.00 per year.	
20 cents per copy.	
Two grūdėlio pirmos d. Dėraščio kaina:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams \$33.00	
pusiui metų \$18.00	
trims mėnesiams \$10.00	
vienam mėnesiui \$3.50	
Kitose JAV vietose:	
metams \$30.00	
pusiui metų \$16.00	
trims mėnesiams \$9.00	
vienam mėnesiui \$3.00	
Nauijienų raštinė atidaro kasdien, išskyrus sekmadienius. Leidžia Naujiųjų Ben- druomenių, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. 421-6106.	
Pilnais reikia gauti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	
NAUJIENŲ raštinė atidaro kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryt. iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Rinkimai rinkimams nelygūs

Neseniai lietuvių spauda buvo gausi vieni kitų raginimais balsuoti JAV LB Tarybos rinkimuose. Mirgėjo antraštės "Rinkimams artėjant", "Atlikime piliečio pareigą", "Gausiai balsuokime" ir pan. Ragino apylinkių pirmininkai, ragino apygardų vadovai, krašto lyderiai, veteranai profesionaliai bendruomenininkai. Ragino balsuotojus ir patys kandidatai, vieni daugiau, kiti mažiau. (Tik vienoje apylinkėje, matytis, kandidatai jautėsi saugiau, negu paprastai. Net pakviesti į tos apylinkės metinį susirinkimą, kur ir žodis jiems buvo pažadėtas, bene iš devynių tik du teikėsi atsilankyti, nors, berods, septyni buvo tos apylinkės nariai. Būdingas faktas! Pasirodo, jie žinojo ką darą — iš tų septynių šeši buvo išrinkti.)

Tai nebuvo pirmas toks rinkimų įkarštis. Ir anksčiau rinkimai būdavo garsinami kaip kažkas išskirtinai didelio, kažkas didžiai plataus masto. Ir ne tik prieš faktą, bet ir po jo. Net iki šio meto ar rimtesniame dispute, ar laikraščio diskusijoje, ar susirinkiminiame šiaip sau pasitašyme "bendruomenininkai" karštai teigia vieną pačią "būdingiausią" LB žymių, būtent jos demokratiškumą, kuris, gi, apsieičia rinkimais. (Vienas jų dar vis pridėda, kad ir demokratija ne bet kokia, o šveicariška. Tai štai čia reikalaujame ne su kokia "paprasta" daniška, amerikoniška ar prancūziška demokratija, bet šveicariška.)

Rinkimai, žinoma, yra iš esmės geras dalykas. Politiniame procese, savo laiku ir savo vietoje jie vaidina svarbų, kartais net raktinį vaidmenį. Lietus irgi geras dalykas. Vanduo net būtinas žmogiškajai egzistencijai. Potvyniai — ne. Net pavojingi.

Elektra — geras ir naudingas daiktas, — žmogus pasakytų. Bet neatsargiusios ir nemokšas gali nutrenkti — sužeisti.

Rinkimai, tad geras dalykas. Gera politinė, visuomeninė priemonė. Tik ar šiandien čia išsivijioje jie yra toks būtinausias dalykas, kaip LB juos reklamuoja, yra jau kitas klausimas.

Kal esamos sąlygose jie ir tarnauja geriausiems išsivijios interesams. O gal ir nebūtinai? Juk iš tikrųjų jau

labai mažas nušimtis lietuvių iš viso balsuoja. Turime galvoje net ir vadinamųjų "gyvųjų" lietuvių nušimtį, jau nebekalbant apie "milijonines" mases.

Iš kitos pusės, dar mažesnis nušimtis balsuojančiųjų žino ką propaguoja jų kandidatai. Už ką jie stovi, kam atstovauja. Kokio nusistatymo jie yra kai kuriais svarbiausiais klausimais. (Gudriausi kandidatai tyli — lengviausia būti išrinktais.)

Pagaliau svarbiausia, balsavimų praeitis (ir dabartis) byloja, kad jie greičiausiai netarnauja bendriesiems emigracijos (jau nekalbant lietuviybės) interesams, bet jiems trukdo, skaldydami politinę išsiviją, vietoj ją jungdami.

Turint geros valios nesunku suvokti, kad visų mūsų tikslas, šalia kitų pagrindinių (laisvinimo darbo ir lietuviybės puoselėjimo), yra konsolidacija, pajungimas visų dar dirbančių rankų ir protų pagrindiniams tikslams siekti. Tačiau LB rinkimai, o dar svarbiau — jų suabsoliutinimas, suvertybinimas — kaip tik daugiau trukdo, negu padeda šiam gyvybiniams konsolidacijos darbui.

Pasaulyje daug didžių institucijų, kasdien darančių toli siekiančius sprendimus, yra tvarkomos žmonių ne rinkimais, iš tas institucijas atėjusių. Amerikos aukščiausias teismas nėra rinktas organas, bet funkcionuoja ir yra net trečioji krašto valdžios šaka.

Yra parlamentų, kurie tik iš dalies renkami. Yra kitokių organizacijų bei institucijų visuomenėje ir politikoje, kur rinkimai vaidina tik dalinį — mažesnę ar didesnę vaidmenį. Toks lankstumas lygiai įgalina tas organizacijas — institucijas — ne mažiau prasmingai tarnauti savo bendrijoms.

Jakas

A. TAMULYNAS

PASKLADŽIUS SPAUDOS PUSLAPIUS

(Tęsinys)

Atrodo, kad nori iš politinės veiklos padaryti sportą — įtraukti mases ir įvesti lenktyniavimą — registruoti jų atliktus žygius ir tuomet kas (kuris veiksnys) pirmas atbėgs — tam skirti daugiausia lėšų tolimesniam lenktyniavimui politinėje veikloje.

Pagal dr. K. Ambrozaičio receptą: "Lietuvių Bendruomenė, siekdama koordinacijos, į laisvinimo darbą siekia įtraukti mases". Tik, deja, čia neaišku, kokia ta koordinacija būtų, ar Lietuvių Bendruomenė koordinuoja VLIKo ir ALTos veiklą, ar ji pati derintų savo veiklą prie VLIKo ir ALTos veiklos?

Paskutiniąją dr. Ambrozaičio pasiūlymą yra realūs, bet, deja, ne nauji, o seniai VLIKo ir ALTos vykdomi, tai būtent: "Išsiaiškinti įtakingų draugų ir darykime spaudimą ir gyvenamųjų kraštų vyriausybę. Stiprinkime ryšius su pavergtą tautą".

Suprantama, kad reikia ieškoti įtakingų draugų, bet, žinoma, jei vieni ieškos tų įtakingų draugų, kiti juos apsauks Rusputiniais, ar sidabriniais grašiais gavėjais, tai mes jų nerasime.

Dėl Lietuvos mūsų lankymosi. Galim pasakyti tik tiek: jei mes lankysime Lietuvą ir ten nuvykę bendrausime su lietuviais, pasidavusiais Lietuvos pavergtumui, ir neblaiviomis galvomis stebėsime didžiulius atsieki-

luguos gubernijose pasitrinkintai.

Čia man prisiminė mokytojo Gavelio (Alytaus gimnazijos mokytojo) žodžiai, kad Alytaus gimnazijos mokytojas Kazys Klimavičius du Alytaus pradžios mokytojams mokytojų kursus baigusius jaunuolius iš Jiezno valsčiaus, Stronės dvaro pašonėje kaimelio, prikalbėjo vykti į Rusiją. Po-
nas Vebra gal ir girdėjo apie tuos jaunuolius. Mat, Stronio dvaro savininku buvo p. Vebra. Žinau, kad vienas jų buvo paskirtas į Malkavos lietuvišką kaimą mokytoju, bet 1940 metų pavasarį iš ten atsauktas ir su žmona ar sužieduotinė išvažiavo nežinia kur ir dingo kaip ir vandenis. Matomai, Stalinas likvidavo, kaip ir kitus svetimtaučius.

1940 m. gruodžio mėn. 6 dieną mane išsaukė Malijampolės lietuvių saugumo viršininkas Mak-
hys ir jo padėjėjas Mackevičius su balta kiepke ir vyresnis tardytojas su Dono kazokų kelmėmis su lampasais, ir Mackevičius sakė:
— Kadangi pats kalbi rusiškai, tai kad tardytojui nebūtų nuobodu, kalbėsime rusiškai. Aš sutikau. Tardytojas klausia, kodėl aš neprisidėjau prie kompartijos Lietuvoje? Atsakyčiau, kad nenorėjau sėdėti įtamoje metuose kalėjime. Dar aš jiems pasakiau, kad mano įsitikinimu jaunas dienas reikia praleisti jaunatviškai, o dabar jau esu keturiasdešimties metų, tai jau nesvarbu. Mak-
hys sakė, kad dabar būtum laisvas, o aš jam atrė-
žiau, kad ateitis nežinoma.

Kitą dieną kalėjimo komisaras mane pašaukė pas save, kad aš pasakočiau žinias apie kalinį, "Sėmų" apskritys baro viršininką Sadauską, tai jam pasakiau, kad apie jį nieko nežinau, nes dabar pykstamės, o iki kalėjimo aš jo nepažinojau. Kalėjimo komisaras pradėjo matuškėmis mane keikti ir kolioti, o kadangi lauke apie kalėjimą statė darbininkai medinius stulpus ir kalė spygliuotą vielą, tai aš ten pasisukau, bet tuo tarpu kalėjimo komisaras, plokščiu revolveriu drožė man inkstų srityje per juosmenį ir jau taikėsi matyt, nušauti, bet tardytojas atėmė iš jo revolverį, pasidėjo prie savęs ant stalo ir liepė vesti į kalėjimo karcerį. Tuomet kalėjimo komisaras atsigręžęs į sieną, rusiškai pasakė: Jis manęs neklauso, tai gal galima nubauti 5 parom arešto karceryje? Kalėjimo viršininkas atsakė: — Sutinku.

Tą patį vakarą du kalėjimo valdininkai tikrintojai klausė.
— Kodėl aš karceryje? Aš jiems atsakiau, kad padėjo mane į karcerį kalėjimo viršininkas ir komisaras, tai jie ir žino už ką. Jie norėjo daugiau žinių iš manęs, bet aš tylėjau.
(Bus daugiau)

GARSINBITES NAUJIENOSE

DR. K. G. BALUKAS

AKUBERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirma ligoninė pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8004

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
4938 S. Manheim Rd., Westchester, IL.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą sešadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYSE AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2611 W. 71 St. Tel. 737-5145
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val. antradienį, 1-4 popiet,
ketvirtadienį, 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Rezidencijos telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos.
Ofisas 2652 WEST 57th STREET
Tel. PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
penkt., 2-4 ir 6-8 val. vak. Sešadienį
nais 2-4 val. popiet ir kitu laiku
pagal susitarimą.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai. Med. pau-
dazai. Speciali pagalba tiems,
kurie negali vaikščioti ir t. t.
Val.: 9-4 ir 8-8, Sešadieniais 9-1
2652 West 63rd St., Chicago, IL 60629
Telef.: PROspect 6-5084

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

DR. A. MILIUS

Motėrų ligos, chirurgija.
5037 Central Ave.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-1004

PERKRAUSTYMAI MOVING

Leidimai — Pilna apdrauda
PĖMA KAINA
R. ŠERENAS
Tel. WA 5-8063

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 3:00-3:30 val. popiet. Sešadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. rytė.

Vedėja Aldona Deukus

Telef.: HEMlock 4-2412

7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

"Lietuvos Aidai" KAZĖ BRAZDIONYTĖ

Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 9 val. vak.
Sešadieniais 7-8 val. vak.
Visos laidos iš WOPA stoties, bangų 1490 AM.

St. Petersburg, Fla. 5:30 val. p.p.
iš WTIS stoties 1110-AM bangų.
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

ALEKSANDRA NAVICKAITĖ-BODNER Veranda (aliejus)

P. KUŠNERIO SURINKTOS ŽINIOS APIE PABALTJO TAUTAS

(Tęsinys)

Iš šių pavyzdžių matyti, kad jau pirmuoju gyvenviečių surašymu iškreipti pavadinimai paliepsniui įgavo labiau vokišką išvaizdą, o kartais net buvo pakeičiami fonetiškai priderintais vokiškais pavadinimais. Galima pastebėti ir sudurtinių pavadinimų atsiradimą, kur viena pusė yra lietuviškas žodis, o kita — vokiškas, pvz. Augstomalmoor; Wanagupchen — prūsų pavadinime yra vokiška mazybinė priesaga žodžio galinėje; jungiamas su prūsiskais ar lietuviškais pavadinimais vokiškų pažymių "didelis", "mažas", naujas "senas" natūralus pavadinimuose Klein Rudszen, Gross Rudszen, Neu Argeninken, Gross Skaisgirren ir t.t. Labai dažnai prūsų bei lietuvių pavadinimai buvo tiesiog išverčiami į vokiečių kalbą. Pavyzdžiui: Gerten (gerto — "višta") virto į Hensfeldo; ilgen-

Microwave Cooking Saves Time & Energy

With all the emphasis pointing to our dwindling energy resources, today's homemaker can do her part in conserving energy through programmed microwave cooking.

Continuous testing by Frigidaire home economists has proved that many foods can be cooked in up to 75 percent less time than it takes with a conventional range. With the addition of a "memory" feature in a new electronic Touch-N-Cook microwave oven, a homemaker, with the touch of her finger, can program the unit to change its setting automatically.

For example, the homemaker can set the controls to defrost for a certain length of time. At the end of the defrost period, the oven allows for a holding time, then it will cook the food at the preset power level and cooking time, or the preset cooking time and speed.

Every recipe developed for microwave cooking has been timed to minutes and seconds. However, a microwave oven is more than just a super-fast energy saving cooker. Its versatility seems limited only by the homemaker's own ingenuity in solving mealtime problems. Here's a 10 minute recipe:

- Asparagus Ham Bundles
- 8 slices (8-oz pkg) thin-sliced boiled ham
  - 4 slices (8-oz pkg) Swiss cheese
  - 1 can (15 oz) green asparagus spears, drained
  - 1 can (11 oz) condensed Cheddar cheese soup
  - 2 tablespoons water
  - 1/2 teaspoon celery salt
  - Sliced almonds
1. Separate ham slices and lay them on a flat surface. Cut each cheese slice in half crosswise, and place atop each ham slice. Top each with 2 to 3 asparagus spears. Roll and place in a single layer, seam side down, in a 12x7 1/2-inch glass baking dish.
2. Combine soup, water, and celery salt; spoon evenly over asparagus-ham rolls. Cover with plastic film.
3. Microwave on Medium for 8 to 10 minutes. Pierce a hole in the film for steam to escape. Sprinkle with almonds and serve.
- YIELD: 4 to 6 servings.

VLIKAS PRAŠO SIŪSTI PADĖKOS LAIŠKUS POPIEŽIUI

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas kreipiasi į laisvo pasaulio lietuvių ir lietuvių organizacijas, kviesdamas raguoti laiškais ir telegramomis į Popiežiaus Jono Pauliaus II stiprius pasisakymus prieš varžymą žmogaus ir religijos teisių komunistiniuose kraštuose.

venviečių pavadinimus yra pvz. į šiaurę, į prūsų žemę laikotar- pateikta santrauka liudijimų pis. Todėl ta etninė riba, turi apie balsių ir priebalsių istari- būt, yra ne iš XIII a., bet iš XV mą prūsų, lietuvių ir vokiečių a. Taip tą sieną supranta P. Pakalhoze, apie priešdėlių ir prie- karklis (P. Pakarklis, 1918), sagų prasinių pakitimo pobūdį, nustatęs pagal XIII a. istorinius apie žodžių galūnių formas ir dokumetus, kad pvz. Olštyno kt Nepaisant to, kad tos pasta- (Alštyno) rajone tais laikais bos neturi užbaigtos formos ir lenkų gyventojų nebuvo. Pana- negali būti suglaustos į kokią ši padėtis buvo ir kitose pietinė- nius mokslinė teorija, jose ga- se prūsų srityse, kurics vėliau lima, tiesa, ne atstatyti senuosius tapo lenkų kolonizacijos zona. pavadinimus, bet nustatyti da- Todėl nustatyti tikrai prūsų ir bartinės toponimikos etnogene- lenkų etninei sieni, kokia ji bu- nes šaknis ir pagal atskiras žy- vo vokiečių įsiveržimo į prūsų mes suskirstyti gyvenviečių pa- žemes pradžioje, trūksta patiks- vadinimus į prūsiskus bei lie- linimų ir papildomų tyrinėjimų. tuviškus, vokiškus, lenkiškus ir Galimas dalykas, kad ta riba ejo įpriečiau nuo XIX a. toponimikos

Todėl galima drąsiai priskirti ribos. Kur kas svarbesnė yra ki- prie prūsų bei lietuvių toponi- ta toponimikos problema: kas m'kos visus gyvenviečių pavadi- gi XIII amžiaus pradžioje gyve- nimus, prasidedančius arba pa- no teritorijoje į šiaurę nuo nu- sibaigiančius su lauk, lau ken žymatosios linijos? (laukas), kaym, kaim, kelmen Kadangi į šiaurines nuo tos (kaimas), kaln, kalnen (kalnas), demarkacijos linijos teritorijas garb, garben (garbis — "kal- vokiečiai atėjo tik XIII a. pranas"), pill (pilis), bala, ballen, džicje, (o labiau į šiaurę ir šiaur- pelk, pelken (pelkis, "bala"), rės rytų rajonus dar vėliau — upė, ape, upönen ("upė"), ir XIV ir net XV a.), tai visai su- visus pavadinimus, kurie prasi- prantama, kad aiškinant topo- deda su po, pa, auct, auct, per, nimiką tų laikų, kada Vokiečių pre; taip pat visus pavadinimus, ordinas puolė prūsų žemes, i vo- kurie baigiasi -itten, -thene, -yne, kiškų gyvenviečių pavadinimus -ingen, -lenne, -oenen, -galben, galima nekreipti dėmesio. Liku- -gallen, -au, net ir tada, kai prie sieti žemėlapių pavadinimai, pa- ty pavadinimų prijungtos for- sirodė, buvo vien prūsiskai bei mos panašios į vokiškus žodžius. lietuviški, iš to galima išvesti, Be to, prie prūsų bei lietuvių kad iki pat XIII a. pradžios pie- pavadinimų, žinoma, turi būti tryčių Pabaltijo teritorijoje be priskiriami visi tie žodžiai, ku- prūsų bei lietuvių nebuvo jokių riu reikšmė išaiškinama tik iš kitų gyventojų. Tolia išvadą tu- prūsų arba lietuvių kalbų. Pa- naudojus Vokiečių ordino prūsų bei lietuvių toponimikos me- dižiagė, o taip pat ir Nesselman- no aiškinamąjį prūsų kalbos žodyną ir Sereiskio lietuviškai- rusišką žodyną, mes pažymėjo- me Rytų Prūsijos Vokiečių žemėlapyje (maštabas 1:200.000) prūsų bei lietuvių gyvenvietes, kurios išlaikė savo būdingus pavadinimus iki XX a. pradžios, ir nustatėme pietinę tos teritorijos ribą, kur prūsų ir lietuvių pavadinimai maišėsi tik su voki- kaisiais. Į pietus nuo šios demarkacijos linijos gyvenviečių pavadinimuose vis daugiau pasitaikė vakarų slavų ir grynai lenkiškų vietovardžių, o prūsų — retai kur pasitaiko, kol paga- liau visai pradingsta tarp vokiš- kų ir lenkiškų pavadinimų.

Toponimikos pagalba nusta- tyta ši demarkacijos linija, nuo kurios į šiaurę pradingsta va- karų slavų pavadinimai, sąlygi- nai galima būtų laikyti etninę ribą, kur susisiekė prūsai su va- karų slavais, jeigu lenkai, pradėję nuo XIII a. iki XIX a. būtų išlaikę savo ankstyvesnė- se gyvenvietėse. Iš tikrųjų XIII —XV a. periodas buvo didelio lenkų gyventojų pasisūnėjimo

ENERGY WISE

Buy a car no larger or more powerful than you need.

Don't be a Born Loser!

Šešių Metų Mirties Sukaktis

A. + A.

BARBARA H. STUNGIS - ROSSIE

Gyveno Claremont, California.

Mirė 1973 m. birželio 10 d. vėžio ligos pakirsta. Palai- dota šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse, Chicago, Illinois. Ve- lionė buvo baigusi Bibliotekininkų mokslus ir buvo penkių knygynų direktorė.

Paliko liudėti: vyras James Rossie, sūnus Jimmy, šimet baigiantis George Washington aukšt. mokyklą Sedar Rapids, Iowa, tėvas Jurgis J. Stungis, gyv. Louisville, Ky., brolis Dr. Jurgis E., jo žmona Lois ir jų dukros — Suzannc, Melissa ir Laura.

Visi mes Tave liudime. Tu pas mus nebesugrįši, bet mes pas Tave anksčiau ar vėliau ateisime. Tebūna Tau lengva žemele.

NULICDĖ: tėvas Jurgis J. Stungis, brolis Jurgis E. Stungis, vyras Jimmy Rossie

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Brolis išduos broį mirti". — Mato 10:21.

Nėra malonų skaityti tokią grasinančią mūsų Viešpaties pranašystę, bet žinokime, kad tai yra parašyta mus pamokyti, kad turi ateiti toks laikas, kad Dievo meilė taip atšals kaip kurių širdyse, kad jie galės lyg kar- du žudyti savo brolius. Pranašystėse pasakyta, kad Viešpats leis taip kaip kovoja kiti, mes kovosime tik prieš didžiausią priešą, šėtoną. Pasau- liniai ginklai yra nevien šautuvai ir kardai, bet ir liežuviai ir piktos kal- bos. Savo liežuviais turime garbinti Dievą ir dėkoti jam už jo gerada- įvykti trumpai pirm savo karalystės iškūrimo. Ryžkimės, kad nežiūrint to, rystes. Ypatingai taip turi būti tikėjimo šeimynoje, gyvojo Dievo ba- nytoje.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

J. Muzikant, 195 Van Pelt Avenue, Staten Island, N.Y. 10303

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriai
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS
*
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: OLympic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LAfayette 3-3512

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

★

— Petras Dūda iš šiaurinės Čikagos, kartu su pnenumerata, atsiuntė \$7 auka. A. Kėkštas iš Omahos paaukojo \$4. Po \$2 atsiuntė: A. Spurga iš Cicerio ir ponija Marta Daraška iš Marquette Parko. Dėkui visiems. Visi skaitytojai prašomi remti Naujienas ir jas plintinti. Visi lietuviai kviečiami į jas atkreipti savo asmenišką dėmesį, gerai su jomis susipažinti ir pareikšti savo asmenišką nuomonę jas užsisakant. Platinimo vėjais proga Naujienos siunčia-

Š.m. birželio mėn. 4 d. Nau-
jienų Nr. 128 straipsnyje "30

